

RECEPȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____
_____ 2020

AVIZAT

Secția AȘM _____
_____ 2020

RAPORT ANUAL

**privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat
(2020-2023)**

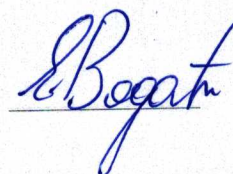
ABORDAREA EPISTEMOLOGICĂ A DEZVOLTĂRII PERSONALE ȘI A EDUCAȚIEI
PENTRU SOCIETATE: DE LA STRATEGIILE TRANSDISCIPLINARE LA FINALITĂȚILE
PRAGMATICE ALE SOCIETĂȚII ACTUALE DIN REPUBLICA MOLDOVA,

cu cifrul 20.80009.1606.08

Prioritatea Strategică IV. Provocări societale

Conducătorul proiectului

BOGATU Eugenia, dr.

Prorector pentru activitate didactică

DANDARA Otilia, dr. hab.

Președintele Senatului

DANDARA Otilia, dr. hab.

Chișinău 2020

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Realizarea unei cercetări calitative privind disciplinele *Dezvoltarea Personală și Educație pentru Societate*, predate elevilor din ciclul liceal; identificarea temelor, subiectelor de interes major, specifice acestei vârste, care se vor regăsi în manualele pentru aceste două discipline și identificarea modalităților eficiente de organizare a activităților la disciplinele *Dezvoltare Personală și Educație Pentru Societate*.

2. Obiectivele etapei anuale

1. Elaborarea metodologiei cercetării pentru studiul calitativ: *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate* – atitudini și practici la elevii claselor liceale
2. Documentare privind predarea orelor de *Dezvoltare personală și Educație pentru societate în licee*
3. Documentare privind experiența predării disciplinelor echivalente în România
4. Aplicarea interviurilor pe teren
5. Analiza de conținut a interviurilor, elaborarea raportului cercetării *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate* – atitudini și practici la elevii claselor liceale
6. Elaborarea structurii pentru manualele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* cl. a 10-a, 11-a, 12-a
7. Organizarea ediției a IV-a a Conferinței „ȘCOALA INTERNAȚIONALĂ DE METODOLOGIE ÎN ȘTIINȚELE SOCIO-UMANE” *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate: temeuri epistemologice actuale*

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Elaborarea metodologiei cercetării pentru studiul calitativ: *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate* – atitudini și practici la elevii claselor liceale
2. Documentare privind predarea orelor de *Dezvoltare personală și Educație pentru societate în licee*.
3. Documentare privind experiența predării disciplinelor echivalente în România
4. Aplicarea interviurilor pe teren
5. Analiza de conținut a interviurilor, elaborarea raportului cercetării *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate* – atitudini și practici la elevii claselor liceale
6. Elaborarea structurii pentru manualele – *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* cl. a 10-a, 11-a, 12-a.
7. Organizarea ediției a IV-a a Conferinței „Școala internațională de metodologie în științele socio-umane” *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate: temeuri epistemologice actuale*.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Am elaborat metodologia cercetării pentru studiul calitativ: *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate* – atitudini și practici la elevii claselor liceale: eșantion, instrumente, grilă de analiză.
2. Am realizat documentarea privind predarea orelor de *Dezvoltare personală și Educație pentru societate în licee*.
3. Ne-am documentat privind experiența predării disciplinelor echivalente în România.
4. Am realizat 25 interviuri individuale pe teren.

5. Am realizat analiza de conținut calitativă a interviurilor.
6. Finalizăm elaborarea raportului cercetării *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate – atitudini și practici la elevii claselor liceale*.
7. În proces este elaborarea structurii pentru manualele – *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate*, cl. a 10-a, 11-a, 12-a.
8. Am organizat ediția a IV-a a Conferinței „școala internațională de metodologie în științele socio-umane” *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate: temeuri epistemologice actuale*.

5. Rezultatele obținute

Interrelația conceptelor *dezvoltare personală – educație pentru societate* comportă sensuri complexe, care dezvăluie natura specifică a ființei umane. Dezvoltarea personală a ființei umane este determinată biologic, intelectual, iar nivelul de dezvoltare al acestora fundamentează, direct sau indirect, raportarea la societate. Omul nu poate să nu se dezvolte, respectiv nu este în puterea sa să nu se formeze ca ființă socială, deoarece conștiința de sine este esențial legată de perceperea, înțelegerea și admiterea alterității.

Colectarea datelor prin intermediul metodei interviului individual a fost realizată în perioada aprilie-mai, 2020. Interviurile au fost realizate online. Informația colectată a fost oferită de către elevi, pornind de la înțelegerea că nu există răspunsuri corecte sau greșite, este doar opinia elevilor privind subiectul discutat.

Temele actuale de la disciplina *Educația pentru societate* în viziunea elevilor sunt cele cu privire la:

- Respect și toleranță față de orice om indiferent de rasă, etnie, vârstă, sănătate
- Ecologia – analiza acțiunilor umane negative în natură
- Elemente din domeniul dreptului (ca angajat, ca cetățean, scrierea unei plângeri, petiții)
- Elemente din domeniul politicului (cum funcționează guvernul, despre democrație)
- Luarea deciziilor
- Admitere la diverse universități (nu după numărul de aule, biblioteci, cantine, ci de oferta educațională, curriculumurile la disciplinele predate)

Majoritatea elevilor au afirmat că toate temele sunt importante de studiat și că din fiecare dintre ele poți găsi ceva care să te pregătească pentru viața în societate, să te dezvolte. Toți elevii consideră că este importantă expunerea poziției proprii privind subiectele abordate, care uneori reușește, iar alteori nu. Încurajarea exprimării opiniei depinde de toți actorii: profesor, colegi și elev. Dacă cineva dintre aceștia manifestă atitudine negativă la opinii diferite atunci libertatea de exprimare în clasă are de suferit.

Cei mai mulți dintre elevi consideră actuale majoritatea temelor, deoarece toate formează anumite deprinderi, abilități, totuși ei menționează despre: repetarea acestor teme la alte discipline; predarea lor mai multe lecții la rând; abordarea lor la diferite discipline în paralel. Elevii sunt diferiți, iar ceea ce poate place unuia dintre ei nu neapărat e agreat de celălalt.

Temele care unora dintre elevi nu le sunt pe plac:

- Religia
- Politică
- Luarea deciziilor
- Alimentația sănătoasă
- Modul sănătos de viață (viciile precum fumatul, consumul alcoolului)

- Relațiile interpersonale.

În general, orele de *Educație pentru societate* și *Dezvoltare personală* sunt apreciate ca fiind interesante, interactive, se lucrează în grupuri, cu fișe, este cerută opinia proprie, nu este o supraîncărcare cu informație. Majoritatea elevilor apreciază activitățile realizate sub formă de proiecte, jocuri de rol și dezbateri, realizare de postere etc.

Întrebați dacă își distribuie atenția în egală măsură la pregătirea temelor pe acasă pentru disciplinele *Educație pentru societate* și *Dezvoltare personală*, cât și în raport cu celelalte obiecte, ca de exemplu, matematică, limba română, istorie, biologie etc., practic toți elevii spun că nu, deoarece:

- sunt disciplinele ca limba română, matematica, biologia etc. la care contează nota mult mai mult;
- pun accent pe studierea disciplinelor la care vor susține: teze, examenele de bacalaureat;
- direcționează atenția spre disciplinele care le plac mai mult;
- este o disciplină opțională;
- învață în timpul implicării în activități interactive.

Mulți elevi afirmă că chiar dacă nu acordă atenție în aceeași măsură disciplinelor *Educație pentru societate* și *Dezvoltare personală*, acest lucru nu este neapărat unul negativ. La matematică, limbă română muncesc mult și sunt foarte obosiți, însă la *Educație pentru societate* și *Dezvoltare personală* pot să se relaxeze un pic, să fie ei înșiși, să asculte și să ia cunoștințe, deprinderi folositoare. Chiar dacă puțin se pregătesc pentru acasă, disciplina este totuși una la fel de importantă ca și celelalte discipline studiate.

Recomandările elevilor privind manualele de Educație pentru societate

Elevii recomandă teme care nu au fost studiate sau sunt puțin studiate:

- Religiile lumii: budism, iudaism, islam etc.
- Filosofie: logică, argumentare, cunoaștere, problema minte-corp
- Cultura diverselor țări
- Educația sexuală
- Politică din alte state

Teme studiate de către elevi, dar la care în continuare trebuie să fie atrasă atenția:

- Elemente din domeniul dreptului (articole din Constituție, Codul Civil)
- Comportamentul în societate
- Problemele din comunitate: salubritate, ecologie, amenajarea terenului
- Toleranță față de persoane, indiferent de rasă, naționalitate, vârstă, sănătate etc.
- Gen, gender
- Voluntariat

Privind aspectul grafic și alte momente ce țin de elaborarea manualelor, elevii au sugerat:

- Manualele să fie colorate
- Mai puțin text, mai multe scheme, diagrame
- Volumul cărții să fie unul redus
- Glosar de termeni
- Teste psihologice
- Limbaj accesibil, adaptat vârstei
- Disc audio/video cu filme, informație la diferite teme
- Mărimea caracterelor să fie una potrivită (să nu fie foarte mărunte)
- Activități interactive: dezbateri, studii de caz, jocuri de rol etc.

Elevii recomandă ca la aceste ore să fie invitați specialiști din domeniile: dreptului, asistenței sociale, ecologiei, medicinei etc. În continuare accentul să fie pus pe predare interactivă: dezbateri, lucrul în grup, studii de caz etc. Să fie încurajată și apreciată exprimarea opiniei elevilor.

Dezvoltarea personală și Educația pentru societate sunt discipline care au impact asupra adolescenților, pentru că este o perioadă în care se confruntă cu multe probleme, cu multe încercări ale vieții. Disciplina respectivă le oferă răspunsuri la întrebările care îi frământă.

Absența manualelor este apreciată ca un neajuns de către unii elevi, dar sunt elevi care afirmă că cele predate de către profesori și ceea ce pregătesc elevii individual îi ajută să înțeleagă și să se implice în activitățile organizate la disciplina dată.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

Manual pentru învățământul universitar (aprobat de Senatul USM) :

- COANDĂ, S. *Filosofia românească în secolul al XX-lea. Note de curs*. Chișinău: CEP USM, 2000. 172 p. ISBN 978-9975-149-93-8

Articole în reviste științifice:

- BOGATU, E. Considerations of the pragmatist philosophy on the communicative phenomenon. În: *Analele Științifice al Universității din București*. 2020. 1,3 c.a.
- COANDĂ, S. Reference themes in the works of Dumitru Stăniloae. În: *Analele Științifice al Universității din București*. 2020. 0,5 c.a.
- DODUL, D. Culture, identity and politics notorious constants of discourse in contemporaneity. În: *Analele Științifice al Universității din București*. 2020. 0,86 c.a.
- MĂRGĂRINT, T. Subculture – social structures in the context of contemporary culture. În: *Analele Științifice al Universității din București*. 2020. 8,5 c.a.
- BARCARI, D. The paradox of identity as a manifestation of the difference in religious experience. În: *Analele Științifice al Universității din București*. 2020. 1 c.a.

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezumat/abstracte) la foruri științifice

- BOGATU, E. Conferința Științifică Interuniversitară – Cercetarea, Dezvoltarea și Inovarea din perspectiva Eticii Globale, titlul intervenției Temeiuri filosofice actuale ale dezvoltării personale, Universitatea Tehnică a Moldovei, 26 iunie 2020
- BOGATU, E. International Scientific Conference, The XI-th Edition, Creativity and personal development – Modalities of social and educational integration, Self - determining factor in the process of personal development, September, 2020, Romanian Academy, Branch of Iași
- BOGATU, E. Simpozion, Psihologia și paradigmele ei explicative, titlul intervenției - Self as essential dimension of personal development, Academia Română, Filiala Iași, Institutul de Științe Economice și Sociale „Gh.Zane”, 25 septembrie 2020
- BOGATU, E. Conferința Internațională, *Educația din perspectiva valorilor*, titlul intervenției – Semnificații (pr)axiologice ale unei educații pentru societate, Ediția a XII-a, Universitatea „1 decembrie 1918”, Alba Iulia, 28-29 septembrie 2020
- DODUL, D. Conferința Internațională, Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare, Ediția a III-a, Universitatea de Stat de

Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, titlul intervenției – Globalizarea și practicile de consum alimentar, 06-07 noiembrie 2020

Organizarea Conferinței Științifice Internaționale - Școala Internațională de Metodologie în Științele socio-umane, Ediția a IV-a, *Dezvoltarea personală și educația pentru societate: temeuri epistemologice actuale*, respectiv, participarea membrilor echipei de proiect cu intervenții discursive care s-au raportat la rezultatele cercetării:

MĂRGĂRINT, T. Aspects regarding the teaching of the discipline education for society: The case of high school students

BOGATU, E. Pragmatist meanings of personal development

SAHARNEANU, E. Genealogy of power: theoretical and practical aspects

DODUL, D. The role of civic discourse in education for society

COANDĂ, S. Dimensions of education: conceptualizations and continuity of ideas

POPA, A. The conceptualization of freedom: criticism, resistance, the art of existence

BARCARI, D. The anthropological perspective on multicultural education. Contexts that contribute to an intercultural dialogue

Publicarea rezumatelor comunicărilor conferinței: *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate: temeuri epistemologice actuale*, Ediția a IV-a, 2020. ISBN 978-9975-152-62-4

8. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

Nu sunt.

9. Materializarea rezultatelor obținute

Metodologie elaborată: ghid de interviu funcțional, elaborarea eșantionului. Aplicarea interviurilor pe teren. Numărul elevilor intervievați - 30, din zona urbană și rurală, la profil uman și profil real și 15 profesori care predau disciplinele *Educație pentru societate* și *Dezvoltare personală*. Informația colectată este una oferită de către elevi, pornind de la înțelegerea că nu există răspunsuri corecte sau greșite, este doar opinia elevilor.

Interviurile realizate în teren au fost transcrise, apoi au fost analizate calitativ și cantitativ.

Analiza interviurilor a fost realizată în contextul realităților de astăzi din învățământul liceal.

Elaborarea primelor concluzii ale studiului. Elaborarea finală a studiului calitativ.

Organizarea Conferinței Internaționale – *Școala Internațională de metodologie în științele socio-umane, ediția a IV-a, Dezvoltarea personală și educația pentru societate: temeuri epistemologice actuale, 2020*. În mare măsură, datorită acestui eveniment, ne-am propus să stimulăm intensitatea cercetării calitative și performante din mediul academic; să încurajăm inovația în aplicarea instrumentarului metodologic. În cadrul acestui eveniment internațional, s-a realizat concentrarea de resurse intelectuale și mobilizarea unui grup critic de cercetători ce asigură competitivitatea regională și cea globală.

Ateliere de filosofie pentru copii

Datorită activităților desfășurate în cadrul atelierelor de filosofie pentru copii, elevii au conștientizat faptul că a fi un cetățean rațional este important, dar a fi rezonabil este vital.

Am prezentat elevilor compartimente esențiale din filosofie valabile pentru dezvoltarea unei personalități armonioase, implicit pentru dezvoltarea unei societăți democratice.

10. Dificultățile în realizarea proiectului

În contextul situației pandemice în lume a fost dificil din punct de vedere organizatoric:

- de realizat activitatea de teren. Interveniile preconizate a fi realizate față în față au fost realizate în format online.
- imposibil de realizat activitatea de documentare privind predarea disciplinelor *Educație pentru societate și Dezvoltare personală* în România. Activitatea de documentare am realizat-o la distanță, consultând la distanță diverse surse teoretice și consultând personalități din domeniul dat.

11. Concluzii

În rezultatul cercetării calitative *Educația pentru societate și dezvoltarea personală – atitudini și practici ale elevilor claselor liceale*, realizate s-a demonstrat că: disciplinele *Educație pentru societate și Dezvoltare personală* sunt percepute, în general, ca fiind importante, respectiv ele contribuie la formarea unor persoane cu abilități de comunicare și acțiune eficientă în cadrul sferei publice. Disciplinele date le oferă elevilor dimensiunea spirituală necesară devenirii ca personalități valoroase.

S-a dovedit că mulți elevi apreciază lecțiile de *Educație pentru societate și Dezvoltare personală* ca cele la care se simt liberi. Elevii care la alte discipline nu sunt foarte activi, la acestea sunt motivați să își expună părerile (dar sunt și excepții).

S-a constatat că sunt elevi care au probleme cu autoaprecierea, cu faptul cum se simt ei în comunitate și ar fi util să fie discutate aceste teme. Manualele să ofere recomandări care ar ajuta elevul să fie productiv, să își păstreze sănătatea, să fie în armonie cu sine.

Am identificat că elevii își doresc manuale care abordează subiecte legate de: filosofie, economie, politică, poziția civică, voluntariat etc. Informațiile cuprinse în manuale să fie pe înțelesul elevilor, dar, totodată să ofere termeni corecți din punct de vedere științific. Lecțiile de *Educație pentru societate și Dezvoltare personală* să reprezinte o pregătire pentru formarea unor persoane armonioase, care s-ar integra într-un mod firesc în societate.

In the results of qualitative research *Education for society and Personal development - attitudes and practices of high school students* it was shown that: the discipline *Education for society and Personal development* are generally perceived as important, respectively they contribute to the training of people with communication skills and effective action in the public sphere. The given disciplines give students the spiritual dimension necessary to become valuable personalities.

It has been shown that many students appreciate the lessons of *Education for Society and Personal Development* as those in which they feel free. Students who are not very active in other subjects, they are objective and are motivated to express their opinions (but there are exceptions).

It was found that there are students who have problems with self-esteem, with whom they feel in the community and would have used to discuss these topics. The textbooks provide recommendations that would help the student to be productive, to maintain his health, to be in harmony with himself.

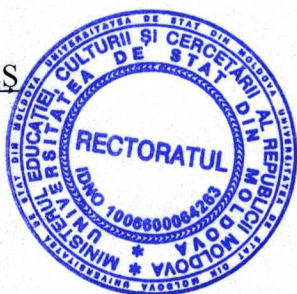
We have identified that students all want a textbook that addresses topics related to: philosophy, economics, politics, civic position, volunteering, etc. The information contained in the textbooks should be understood by the students, but at the same time to provide

scientifically correct terms. Lessons of *Education for society* and *Personal development* that represent or preparation for the formation of harmonious people who would integrate in a natural way in society.

Conducătorul de proiect *E Bogatu* BOGATU Eugenia, dr.

Data: 24.11.2020

LS

**Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare
nr.107-PS din 03 ianuarie 2020**

Cifrul proiectului: 20.80009.1606.08

Cheltuieli, mii lei						
Denumirea	Cod		Anul de gestiune 2020			
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat	Executat	Sold
Remunerarea muncii angaj. conf. statelor	211180	229,3		229,3	229,3	
Contribuții de asigurări sociale de stat oblig.	212100	41,3		41,3	41,3	
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	212200	10,3		10,3	10,3	
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	3,5	-3,5			
Servicii de protocol	222920	9,6	-7,9	1,7	1,7	
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110		+11,4	11,4	11,4	
Total		294,0	0,0	294,0	294,0	0,0

Prorector pentru activitate didactică *Otilia* / DANDARA Otilia, dr. hab.

Contabil șef *Liliana* / COJOCARU Liliana

Conducătorul de proiect *Eugenia* / BOGATU Eugenia, dr.

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului: 20.80009.1606.08

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Bogatu Eugenia	1974	doctor	0,5	03.01.2020	31.12.2020
2.	Saharneau Eudochia	1956	doctor hab.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
3.	Mărgărint Tatiana	1974		0,5	03.01.2020	31.12.2020
4.	Dodul Dumitru	1970	doctor	0,5	03.01.2020	31.12.2020
5.	Coandă Svetlana	1952	doctor hab.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
6.	Popa Angela	1976		0,25	03.01.2020	31.12.2020
7.	Barcari Dina	1988		0,25	03.01.2020	31.12.2020
8.	Cebotari Mariana	1991		0,25	03.01.2020	31.12.2020

Ponderele tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	25,0%
--	-------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2020					
Nr	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.	-	-	-	-	-

Ponderele tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	25,0%
---	-------

Prorector pentru activitate didactică / DANDARA Otilia, dr. hab.

Contabil șef / COJOCARU Liliana

Conducătorul de proiect / BOGATU Eugenia, dr.

Data:

LȘ

